

Aanwezigheden – afwezigheden – medisch attest BuSO

1. Van rechtswege gewettigde afwezigheden

1.1. Afwezigheid om medische redenen

- Hetzij een verklaring ondertekend en gedateerd door de betrokken personen wanneer de ziekte een periode van drie opeenvolgende kalenderdagen niet overschrijdt en voor zover hoogstens viermaal per schooljaar een verklaring wordt ingediend die een ziekteperiode van drie of minder kalenderdagen omvat.

- Hetzij een medisch attest.

a) Als de ziekte een periode van 3 opeenvolgende kalenderdagen overschrijdt (ook bij verlenging). Dit betekent dat ook voor een leerling die op vrijdag en de daaropvolgende maandag ziek is, een medisch attest is vereist.

b) Als de betrokken personen reeds voordien 4 maal in hetzelfde schooljaar een verklaring hebben ingediend voor een ziekteperiode van maximum 3 kalenderdagen.

c) Als de ziekte in examenperiodes valt.

d) Als de ziekte tijdens andere evaluatiemomenten dan examenperiodes valt en voor zover de school in dergelijk geval een medisch attest verplicht stelt. De beslissing om dit al dan niet te doen wordt aan de school overgelaten, maar moet wél van toepassing zijn op alle leerlingen binnen eenzelfde leerlingengroep.

Rechtsgeldig attest: zie <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13259>.

e) In volgende vier gevallen is de afwezigheid om medische reden in twijfel te trekken, nl.:

- het attest geeft zelf de twijfel van de geneesheer aan wanneer deze een dixit-attest uitschrijft (zie bijlage 1);

- de uitreikingsdatum van het attest valt buiten de ziekteperiode van de leerling;

- de begin- en/of einddatum van de afwezigheidsperiode op het medisch attest werd(en) ogenschijnlijk vervalst;

- het attest vermeldt een reden die niets met de medische toestand van de leerling te maken heeft, zoals de ziekte van een van de ouders, hulp in het huishouden, familiale redenen, ...

Bij een twijfelachtig medisch attest kan de school contact opnemen met de CLB-arts van de school.

Onder afwezigheid om medische reden wordt ook het moederschapsverlof verstaan. Zie <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13259>.

1.2. Overgang vanuit het deeltijds naar het voltijds secundair onderwijs

De afwezigheid in het voltijds secundair onderwijs tussen 1 september en uiterlijk 15 november wegens het volgen van lessen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs of een in het kader van de deeltijdse leerplicht erkende vorming. Een attest van regelmatig lesbijwoning geldt als bewijsstuk.

1.3. Afwezigheid ingevolge schorsing of uitsluiting bij schending van leefregels

Een leerling die preventief geschorst, tijdelijk uitgesloten of definitief uitgesloten is, wordt het recht op lesbijwoning ontnomen. De leerling wordt tijdens een preventieve schorsing of een tijdelijke uitsluiting op school verwacht voor een alternatief programma.

- Als de leerling aanwezig is, wordt de leerling als aanwezig geregistreerd.
- Als de leerling afwezig is wegens ziekte, wordt er een D-code (of Z-code) geregistreerd.
- Als de leerling ongewettigd afwezig is, wordt er een B-code geregistreerd.

De leerling wordt tijdens een preventieve schorsing, een tijdelijke of definitieve uitsluiting niet op school verwacht voor een alternatief programma.

- Code Y voor een preventieve schorsing.
- Code U voor een tijdelijke uitsluiting.
- Code T voor een definitieve uitsluiting. Het is verplicht om elke leerling die definitief uitgesloten wordt onmiddellijk te melden aan AGODI via Discimus.

1.4. Overige van rechtswege gewettigde afwezigheden

De afwezigheid om een van onderstaande redenen mits overhandiging aan de school van, naargelang van het geval, een verklaring van de betrokken personen of een officieel document dat de reden van afwezigheid opgeeft.

a) Het bijwonen van een begrafenis- of huwelijksplechtigheid van een bloed- of aanverwant of van een persoon die onder hetzelfde dak woont.

b) Het bijwonen van een familieraad.

- c) De oproeping of dagvaarding voor een rechtbank.
- d) De onbereikbaarheid of ontoegankelijkheid van de school door overmacht.
- e) Het onderworpen zijn aan maatregelen opgelegd in het kader van de bijzondere jeugdzorg of de jeugdbescherming.
- f) Het beleven van de feestdagen die inherent zijn aan de door de Grondwet erkende levensbeschouwelijke overtuiging van de leerling, overtuiging die door de school moet worden gerespecteerd. De desbetreffende afwezigheden moeten vooraf door de betrokken personen gemeld worden aan de school met verwijzing naar het feit dat de betrokken leerling zal deelnemen aan de feestdag. In die instellingen waar een keuzevrijheid rond de cursus godsdienst/niet-confessionele zedenleer bestaat, is de door de leerling gemaakte keuze niet voldoende om de afwezigheid voor de beleving van de feestdag te wettigen. Op zich is deze gemaakte keuze zelfs niet determinerend om recht te hebben op een dergelijke afwezigheid. Uitsluitend de hoger vernoemde melding is doorslaggevend.
Concreet gaat het over de volgende levensbeschouwingen en de respectieve feestdagen:
  - voor de islam: het Suikerfeest (1 dag) en het Offerfeest (1 dag); aandacht: het is niet uitgesloten dat binnen de moslimgemeenschap een bepaalde groep het desbetreffend feest op een andere dag viert dan op de dag die is bepaald door de moslimexecutieve in België (i.c. Turkse moslims); voor die leerlingen is het toegelaten op "hun" feestdag (1 dag, geen combinatie van de 2 mogelijke dagen!) gewettigd afwezig te blijven;
  - voor de joodse religie: het joods nieuwjaar (2 dagen), de Grote Verzoendag (1 dag), het Loofhuttenfeest (2 dagen) en het Slotfeest (2 laatste dagen), de Kleine Verzoendag (1 dag), het feest van Esther (1 dag), het Paasfeest (4 dagen) en het Wekenfeest (2 dagen);
  - voor de orthodoxe religie: Paasmaandag, Hemelvaartsdonderdag en Pinkstermaandag, voor de jaren waarin het orthodox Paasfeest niet samenvalt met het katholiek Paasfeest.
- g) Het afleggen van proeven (niet: de voorbereiding op deze proeven) voor de examencommissie van de Vlaamse gemeenschap voor het voltijds secundair onderwijs.
- h) Het deelnemen door leerlingen die zetelen in de raad van bestuur en de algemene vergadering van de Vlaamse scholierenkoepel v.z.w. aan activiteiten van deze raad of vergadering.

2. Door de school gewettigde afwezigheden

2.1. Afwezigheden die verband houden met het gedurende een bepaalde periode van het schooljaar niet ingeschreven zijn in een school

Voorbeeld is een laattijdige inschrijving na aanvang van het schooljaar.

2.2. Afwezigheden die verband houden met het gedurende een bepaalde periode van het schooljaar niet volgen van het lesprogramma

De redenen hiervoor kunnen zeer uiteenlopend zijn en er wordt van overheidswege geen plafond op de duur van de afwezigheid opgelegd, vanuit het idee dat de school het best geplaatst is om, rekening houdend met de lokale context en de individuele leerling in kwestie, een beslissing te nemen. Bovendien kan de school dit op elk tijdstip van het schooljaar beslissen.

Belangrijk is dat deze afwezigheden zeker niet mogen gezien worden als "automatismen".

Voorbeelden zijn:

- afwezigheid ingevolge het overlijden van een bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad;
- afwezigheid ingevolge individuele selectie voor een culturele of sportieve manifestatie;
- afwezigheid ingevolge deelname aan time-out programma;
- afwezigheid ingevolge deelname aan buitenlandse reis om professionele redenen van de ouders.

2.3. Afwezigheden die verband houden met het aanpassen van het lesprogramma in geval van ziekte, ongeval of specifieke onderwijsbehoeften

In alle vormen van secundair onderwijs kan voor een leerling die wegens ziekte, ongeval of specifieke onderwijsbehoeften bepaalde vakken niet kan volgen, de klassenraad bepaalde doelen van het curriculum vrijstellen en, waar mogelijk, vervangen door gelijkwaardige doelen. Daarbij is het van belang dat de doelen voor de studiebekrachtiging in functie van de finaliteit van het betreffende structuuronderdeel, ofwel de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs of naar de arbeidsmarkt nog in voldoende mate kunnen bereikt worden (= dispenseren).

2.4. Afwezigheden die verband houden met het spreiden van een opleiding over langer dan de gebruikelijke studieduur in geval van ziekte, ongeval of specifieke onderwijsbehoeften

Voor een leerling die wegens ziekte, ongeval of specifieke onderwijsbehoeften het geheel van de vorming van een bepaald leerjaar niet binnen één schooljaar kan volgen, kan de klassenraad een spreiding van het lesprogramma hetzij van een leerjaar over twee schooljaren, hetzij van een graad (in OV4) over drie schooljaren toestaan. Elke regelmatige leerling moet omwille van de financiering aan een bepaald structuuronderdeel gekoppeld worden. Daarom wordt, bij spreiding van het programma over drie schooljaren, de leerling gedurende de eerste twee schooljaren ingeschreven in het eerste leerjaar van de betrokken graad. In het derde schooljaar wordt de leerling ingeschreven in het tweede leerjaar van de betrokken graad.

2.5. Afwezigheden die verband houden met het niet volgen van bepaalde onderdelen van het lesprogramma of met het spreiden van enkele specifieke opleidingen in OV4

Afwezigheden die verband houden met het vrijstellen van het volgen van bepaalde onderdelen van het lesprogramma:

- om een bijkomende kwalificatie te behalen;
- van een opleiding Se-n-Se;
- waarvoor de leerling al eerder geslaagd is en de verplichte vervanging door een alternatief programma;
- omwille van hoogbegaafdheid, leermoeilijkheden of leerachterstanden en de verplichte vervanging door een alternatief programma;
- omwille van uitzonderlijke artistieke of sportieve talenten van de leerling.

Afwezigheden die verband houden met het spreiden van een opleiding Se-n-Se over het dubbele van de gebruikelijke studieduur.

2.6. Afwezigheden die verband houden met revalidatie tijdens de lesuren

Voor beide situaties geldt de afwezigheidscode H.

Situatie 1: de afwezigheid omwille van revalidatie na ziekte of ongeval, die niet behoort tot situatie 2, gedurende maximaal 150 minuten per week, verplaatsing inbegrepen.

De school moet beschikken over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat:

- a) een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lesuren moet plaatsvinden;
- b) een medisch attest waaruit de noodzakelijkheid, de frequentie en de duur van de revalidatie blijkt;
- c) een advies, geformuleerd door het CLB, na overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie tijdens de lesuren vereist is;
- d) een toestemming van de directeur voor een periode die de duur van de behandeling, vermeld in het medisch attest, niet kan overschrijden.

Uitzonderlijk kunnen de 150 minuten overschreden worden, mits gunstig advies van de CLB-arts, in overleg met de klassenraad en de ouders. Het advies moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lesuren noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

Situatie 2: de afwezigheid in het buitengewoon onderwijs gedurende maximaal 250 minuten per week, verplaatsing inbegrepen.

De school moet beschikken over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat:

- a) een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- b) een verslag voor het buitengewoon onderwijs;
- c) een advies, geformuleerd door het CLB in overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie voor die leerling vereist is;
- d) een samenwerkingsovereenkomst tussen de school en de revalidatieverstrekker over de manier waarop de revalidatie het onderwijs voor de leerling in kwestie zal aanvullen en de manier waarop de informatie-uitwisseling zal verlopen;
- e) een toestemming van de directeur, die jaarlijks vernieuwd en gemotiveerd moet worden, rekening houdend met het evaluatieverslag.

De therapie die gegeven wordt aan leerlingen uit het buitengewoon onderwijs door een therapeut verbonden aan een internaat, semi-internaat of MFC valt niet onder de toepassing van de regeling van afwezigheden omwille van revalidatie.

3. Problematische afwezigheden

3.1. Beleid

De als problematisch geregistreerde afwezigheid van een leerling wordt als gewettigd beschouwd als de school aan volgende voorwaarden voldoet:

- a) begeleidende maatregelen nemen, ongeacht het aantal halve dagen problematische afwezigheid dat de leerling opbouwt;
- b) een dossier van die begeleidende maatregelen bijhouden, eventueel als onderdeel van het leerlingendossier;
- c) vanaf vijf al dan niet gespreide halve lesdagen problematische afwezigheid per schooljaar:
  - die afwezigheden signaleren aan het CLB;
  - samen met het CLB beslissen of het onmiddellijk opstarten van een CLB-begeleidingstraject noodzakelijk is;
  - extra begeleidende maatregelen nemen na advies van het CLB.

Het belang van zorgvuldige registratie heeft geleid tot de invoering van een code B, die in de volgende gevallen wordt gebruikt:

- bij afwezigheden die niet verantwoord kunnen worden met een van de andere bestaande codes;
- bij afwezigheden die, hoewel ze in beginsel gewettigd zijn, in vraag gesteld worden (bijvoorbeeld: bij twijfelachtige medische attesten...).

3.2. Meldingen

De school en het CLB regelen onderling hoe ze zich op de hoogte stellen van in- en uitschrijvingen van leerlingen en van leerlingen met problematische afwezigheden.

Alle afwezigheden in de loop van het schooljaar worden aan AGODI gemeld via DISCIMUS. Meer informatie hierover is te vinden in de omzendbrief NO/2012/01.

Deze informatie moet toelaten om fenomenen met betrekking tot afwezigheden in kaart te brengen en om, zonodig, aanvullende beleidsmaatregelen, te nemen.

Aan meldingen is het aspect "bescherming van de persoonlijke levenssfeer" gekoppeld. Daarom zal de school de betrokken personen op de hoogte stellen van de meldingen aan AGODI. Bovendien hebben de betrokken personen desgewenst, conform de bepalingen inzake openbaarheid van bestuur, het recht op inzage en verbetering van die leerlinggegevens die met de morele en/of fysieke integriteit te maken hebben.

De begeleidingsfiche en de registratiefiche blijven in het leerlingendossier in de school ter inzage van de verificatie.

Via DISCIMUS zal de school informatie over de afwezigheden van haar eigen leerlingen kunnen opvragen (zie omzendbrief NO/2012/01).

3.3. Zorgwekkende dossiers

Problematische afwezigheden kunnen een zorgwekkend karakter krijgen. Ongeacht het feit of hier van manifeste onwil of zelfs tegenwerking van de betrokken personen sprake is, zal blijken dat alle begeleidingsinspanningen van de school tevergeefs zijn. Dergelijke gevallen komen neer op een ondubbelzinnige schending van de leerplicht.

Indien het een jongere betreft die nog tenminste één schooljaar leerplichtig is, dan kan de school - indien ze het opportuun acht - het dossier overmaken aan AGODI. Dit gebeurt aan de hand van het formulier in bijlage 2.

De overheid zal dan in functie van de omstandigheden die maatregelen nemen die zich opdringen.

Indien zich tot slot een dergelijke zeer problematische afwezigheid voordoet, ondanks alle begeleidingspogingen, of indien de leerling zelfs spoorloos is, dan kan de betrokken instelling steeds beslissen om tot uitschrijving van de leerling over te gaan. Het is immers zinloos om tijd en energie te blijven steken in een zaak die, over relatief langere tijd bekeken, geen kentering ten gunste vertoont. De instelling, die weliswaar terzake over beslissingsbevoegdheid beschikt, zal er zorg voor dragen dat hierover duidelijke informatie in het schoolreglement is opgenomen en dat deze optie slechts in exceptionele gevallen wordt aangegrepen. Indien de leerling tijdens het schooljaar alsnog naar school terugkeert, dan zal een mogelijke herinschrijving als regelmatige leerling via de procedure "erkenning van gewettigde afwezigheid" moeten gebeuren.

4. Opvolging van de in- en uitschrijvingen

Alle in- en uitschrijvingen in de loop van het schooljaar worden aan AGODI gemeld via DISCIMUS. Meer informatie hierover is te vinden in de omzendbrief NO/2012/01.

Het is de verantwoordelijkheid van de school die een leerling inschrijft om onmiddellijk het leerlingendossier op te vragen aan de uitschrijvende school. Indien AGODI een melding van uitschrijving ontvangen heeft waarop binnen de 14 dagen geen melding van inschrijving volgt, zal ze bij de uitschrijvende school informeren of het dossier door een andere school werd opgevraagd. Als dat inderdaad zo is, zal laatstgenoemde school verzocht worden onmiddellijk de inschrijvingsgegevens op te sturen. Indien het dossier niet werd opgevraagd, zal AGODI de ouders aanschrijven.

5. Koppeling aan schooltoelagen

Naast financiële en opleidingsvoorwaarden wordt de schooltoelage ook afhankelijk gesteld van de participatie op school. Dit is een van de beleidsmaatregelen gericht op spijbelpreventie. Opdat de administratie het voldoen aan deze voorwaarden kan vaststellen, is het noodzakelijk dat elke school tijdig en correct de meldingen van in- en uitschrijvingen respectievelijk van problematische afwezigheden overmaakt aan AGODI en aan de nieuwe school in geval van schoolverandering, zoals boven vermeld. De voorwaarden inzake participatie op school om recht te hebben op een schooltoelage zijn de volgende:

- a) op de laatste schooldag van juni ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school; de leerling die hieraan niet of niet langer voldoet, zal zijn schooltoelage moeten terugbetalen;
- b) geen overmatig aantal schooldagen problematisch afwezig zijn geweest; de leerling die gedurende twee opeenvolgende schooljaren 30 of meer halve schooldagen problematisch afwezig is geweest (code B), zal zijn schooltoelage (van het tweede schooljaar) moeten terugbetalen;
- c) na uitschrijving in de loop van het schooljaar binnen de 15 kalenderdagen in een andere school ingeschreven zijn; een leerling die hieraan niet voldoet, zal zijn schooltoelage moeten terugbetalen.

Meer info en bijlagen: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13259>

SAMENVATTING CODES AFWEZIGHEID

B = problematisch

D = doktersattest

Z = ziekte (briefje van ouders of van meerderjarige leerling)

L = laattijdig aangekomen

G = spreiding lesprogramma

Y = preventieve schorsing

U = tijdelijke uitsluiting

T = definitieve uitsluiting

H = revalidatie

J = moederschapsverlof

O = alle vormen van opvang en begeleiding van leerlingen die wegens pedagogische, juridische, sociale of persoonlijke redenen tijdelijk de lessen niet kunnen bijwonen (bv. time-out, zorgboerderij)

Q = rouwperiode overlijden (bloed- of aanverwanten t.e.m. de tweede graad of personen onder hetzelfde dak)

W = leerlingenstages (andere vormen van werkplekleren worden onder deze code niet verstaan)

P = persoonlijke redenen (als restcode voor alle afwezigheden die niet onder een andere code ressorteren)

R =

- dagvaarding voor een rechtbank
- familierraad
- overmacht (noodweer, staking van personeel, e.a.)
- maatregelen bijzondere jeugdzorg/jeugdbescherming
- religieuze feestdagen
- afleggen van proeven voor de examencommissie
- Vlaamse Scholieren Koepel
- begrafenis-/huwelijksplechtigheden (bloed-/aanverwanten of personen onder hetzelfde dak)

Meer info codes afwezigheden: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13138>